

O gospodarenju otpadom razgovarali smo s
Branimirom Valašekom, voditeljem Čistoće

U kupnju s ceckerom,
s plastikom u kontejner!

Osobna iskaznica

ZAGREBAČKI
 HOLDING d.o.o.

Zagrebački holding d.o.o.
 - podružnica Čistoća

1620 radnika

264 vozila

15 komunalnih baza
 servisni operativni centar

www.cistoca.hr

Razgovarala: **Biba Salata**
 Foto: arhiva Zagrebačkog holdinga d.o.o.
 - podružnica Čistoća

Neka se ni jedan čovjek ne usudi ni na koji način baciti ili ukopavati na gradskim ulicama smeće, pučki zvano smeti, koje je pomeo u kući ili vodu od pranja suda, ili drugu nečistoću, osobito pepeo, pučki zvan perilo ili poplati. Neka se ne usude činiti ni na koji način. A oni koji to učine, neka prvi put plate globu od šezdeset denara, drugi put tri pense (120 denara), a treći put neka pretrpe veću kaznu.

Tako glasi odredba u najstarijem sačuvanom gradskom propisu - statutu vezanom uz brigu o urednosti i čistoći gradskih ulica - koji je 1425. godine objavilo Poglavarstvo zagrebačkog Gradeca.

A kako je danas?

Donošenjem Strategije gospodarenja otpadom RH, Plana gospodarenja otpadom RH, Zakona o otpadu i drugih propisa vezanih uz zaštitu okoliša, naša se država, pa tako i Grad Zagreb, opredijelila za održivi razvoj. O postupanju s otpadom u okviru održivog razvoja u Zagrebu

razgovarali smo s mr. sc. Branimirom Valašekom, dipl. ing., voditeljem podružnice Čistoće u sklopu Zagrebačkog holdinga d.o.o., čija je jedna od djelatnosti gospodarenje otpadom na području grada.

Objasnite nam opredjeljenje za održivi razvoj?

Održivi razvoj podrazumijeva potrebu osiguranja uravnoteženog gospodarskog i ekološkog razvoja, odnosno ekofikasnost, čistu proizvodnju, djelotvorno gospodarenje materijalima i energijom i dr., u cilju trajnog očuvanja prirode i okoliša. Istodobno, uz smanjenje pritiska na okoliš, to znači opće prihvaćanje vrijednosnog sustava koji blagostanje ne poistovjećuje s materijalnom potrošnjom. U tom kontekstu, postupanje s otpadom treba shvatiti ne samo kao tehnički i tehnološki, već ponajprije kao problem ljudi, za čije je rješavanje potrebna promjena načina razmišljanja. To je moguće postići samo sustavnom eduka-

U gradu je više od 6000 spremnika za papir, staklo i plastiku te sedam reciklažnih dvorišta na koje se besplatno može odložiti dvadesetak vrsta otpada i jedno reciklažno dvorište za opasni otpad

cijom svih društvenih skupina, kontinuiranim promicanjem svih elemenata održivog razvoja te ostvarivanjem kvalitetne komunikacije.

□ Kako gospodariti otpadom?

- Sve što čovjek proizvede, prije ili kasnije, postane otpad. Stoga je jedan od najvažnijih ciljeva gospodarenja otpadom smanjivanje količine, volumena i štetnih sastojaka otpada. To se, prije svega, može ostvariti izbjegavanjem nastajanja otpada u proizvodnji i potrošnji, a zatim, kad je već nastao, iskorištavanjem njegovih vrijednih svojstava u materijalnu i energetske svrhu. Otpad koji se nije mogao iskoristiti nakon obrade se odlaže na sanitarno odlagalište.

□ Kako izbjeći nastajanje otpada, je li to moguće?

- U proizvodnji materijalnih dobara izbjegavanje otpada obuhvaća razvoj čiste proizvodnje i burze otpada, reciklaže (povratne upotrebe) tvari i energije, pro-

izvodnje proizvoda s manjim potencijalom otpada i proizvodnje koja upotrebljava sekundarne sirovine. U potrošnji materijalnih dobara izbjegavanje otpada obuhvaća razvoj upotrebe proizvoda s manjim potencijalom otpada, racionalnog iskorištavanja proizvoda i racionalnog postupanja s otpadnim tvarima.

□ Kako izbjeći nastajanje otpada u kućanstvu?

- Primjerice, kupnjom robe s duljim vijekom upotrebe, izbjegavanjem suvišne ambalaže (upotrebom povratne ambalaže), upotrebom proizvoda koji se mogu obnoviti, odnosno ponovno upotrijebiti, upotrebom recikliranih proizvoda, razumnom kupnjom, kupnjom svježije robe bez suvišne ambalaže, upotrebom vlastite torbe ili košare (a ne plastičnih vrećica), smanjivanjem količine otpada prilikom raznih slavlja, kupnjom (ili izradom) darova s malo ambalažnog otpada, kompostiranjem biootpada iz kuhinje i vrta i dr.

Odvojenim se skupljanjem i recikliranjem otpada izbjegava njegovo odlaganje

□ U gradu se, osim standardnih kanti, mogu vidjeti plavi kontejneri za papir, zeleni za staklo, žuti za plastiku; tu su i reciklažna dvorišta. Koliko ih ima i što se dobiva odvojenim skupljanjem otpada?

- Otpad se odvojeno skuplja (po vrstama) na mjestu njegovog nastanka s dvostrukom namjenom: prvo, to je izdvajanje iskoristivog dijela (papir, staklo, karton, biootpad, plastika i sl.) koji se može reciklirati te drugo, izdvajanje opasnog otpada (ulja, baterija, lijekova, kemikalija i sl.), kako bi se detoksicirao i reciklirao.

Odvojenim se skupljanjem i recikliranjem otpada izbjegava njegovo odlaganje. Time se omogućuje iskorištavanje mnogih korisnih sastojaka jer se odvojeno prikupljene vrste otpada lako upotrebljavaju kao sirovine za nove proizvode. Pritom se smanjuje onečišćenje okoliša i štedi energija. Osim toga, odvojenim se skupljanjem i recikliranjem otpada osiguravaju i druge gospodarske koristi, primjerice, smanjenje uvoza sekundarnih sirovina, zapošljavanje radnika, smanjenje troškova odlaganja i dr.

Na javnim gradskim površinama postavili smo više od 6000 spremnika za papir, staklo i plastiku, a tu je i sedam reciklažnih dvorišta na koje građani besplatno mogu odložiti dvadesetak vrsta otpada: papir, karton, plastiku, staklenu i metalnu ambalažu, ravno staklo, limenke, stiropor, stare baterije, PET-boce, PE-foliju, zeleni otpad, gume bez naplatka, krupni otpad, elektronički otpad... Na jedno reciklažno dvorište mogu odložiti i opasni otpad iz domaćinstva: akumulatore, fluorescentne cijevi, stare lijekove, otpadna motorna i jestiva ulja, zauljenu ambalažu te ambalažu onečišćenu opasnim tvarima (bojama, lakovima i sl.). Također, osim izdvajanja metalnog otpada i autoguma iz glomaznog otpada, od ožujka smo uspostavili i sustav odvojenog skupljanja otpadnog drvenog materijala.

❑ Kolika je ušteda, primjerice, od reciklaže papira?

- Proizvodnjom jedne tone papira od papirnog otpada uštedi se jedna tona drva i 70.000 litara vode, utroši dvostruko manje energije, 15 puta manje onečisti otpadne vode i štedi skupi deponijski prostor.

❑ Provodite neke pilot-projekte, vezane uz odvojeno skupljanje otpada?

- Početkom ožujka započeli smo pilot-projekt odvojenog skupljanja korisnog ot-

pada na uzorku 8000 domaćinstava na području Zapruđa, Kajzerice, Dubrave te u Voćarskoj ulici. U tijeku je i pilot-projekt odvojenog skupljanja otpada u zgradi Mamutici u Travnom.

Glavni je cilj projekata, odvojenim skupljanjem korisnog otpada na mjestu nastanka (papira, stakla i plastike) te njegovim recikliranjem ili upotrebom za proizvodnju energije (biootpad), utvrditi mogućnost smanjenja količina otpada koji se odlaže na odlagalištu Jakuševac – Prudinec. Pilot-projekti će trajati godinu dana, a tromjesečni se rezultati objavljuju na našim web-stranicama.

❑ Na web-stranicama Čistoće građani mogu dobiti odgovore na mnoga pitanja.

- Kako bismo uspostavili kvalitetnu suradnju s građanima, na našim stranicama nudimo sve informacije o našim uslugama, projektima, postignućima te edukacijske materijale za postupanje s otpadom. Tu se, također, mogu pratiti podaci o količinama stvorenog otpada, odvojeno skupljenog (u svrhu reciklaže) i odloženog na odlagalište, kao i podaci o divljim odlagalištima u posljednjih desetak godina.

Posebno su nam važne primjedbe, pohvale i prijedlozi građana, putem telefona, e-maila, SMS-a i MMS-a. Na našim stranicama građani mogu i ispuniti ankete i ocijeniti naš rad.

❑ Osim što gospodari otpadom, Čistoća skuplja i odvozi komunalni otpad, održava čistoću prometnih površina, uklanja otpad s divljih odlagališta, čisti snijeg... Koliko su građani zadovoljni? Što pokazuju ankete?

- Većina je građana uglavnom vrlo zadovoljna kvalitetom usluga. Kako bismo povećali kvalitetu, posebno ustrajavamo u primjeni Sustava upravljanja kvalitetom i okolišem, koji je zasnovan na zahtjevima

međunarodnih normi HRN EN ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004. U poslovanje smo uveli i sustav HACCP, a pri završetku smo s uvođenjem Sustava upravljanja zdravljem i sigurnosti na radu prema OHSAS 18001:2007.

❑ Kako vidite gospodarenje otpadom u budućnosti?

- Nastojimo ostvariti partnerstvo sa svim zainteresiranim društvenim skupinama i pojedincima te zajedničko djelotvorno gospodarenje otpadom, kako bi se stalno smanjivali njegova količina, volumen i štetna svojstva. Stoga, pozivam sugrađane da zajednički, svojim postupcima, podignemo razinu kvalitete života u našem gradu! Čuvajući okoliš, oblikovat ćemo bolju budućnost za nas i našu djecu. ●

Proizvodnjom jedne tone papira od papirnog otpada uštedi se jedna tona drva i 70.000 litara vode, utroši dvostruko manje energije, 15 puta manje onečisti otpadne vode

